

Tavernier, Truffaut i Chabrol

Xavier Flores

Truffaut tanca inesperadament la seva carrera amb *Vivement le dimanche*, una pel·lícula de gènere, diríem, policíac amb claus d'humor, cosa que la fa de difícil catalogació; curiosament el seu admirat amic Hitchcock acaba la filmografia amb una cinta de peculiaritats semblants *Family Plot*.

Els dos testaments es relacionen per una no dissimulada simpatia per les heroïnes protagonistes que es debaten entre problemes aliens.

No és la primera vegada que Truffaut aborda el gènere, tant a *Tirez sur le pianiste*, *La novia vestida de negro* o

La sirena del Mississipi confirma que se sent capaç d'entusiasmar-se amb les convencions i els artificis habituals del *film noir* per fer discórrer la seva peculiar manera d'enfocar la narració, sense que minvi l'interès pels personatges, prioritzant-los, si és necessari, per damunt de l'acció, un poc a la manera de Renoir.

La parella real de Truffaut en aquells moments, Fanny Ardant es debat, com si fos una prolongació de Grace Kelly, a *La ventana indiscreta*, entre l'interès pel seu cap i els fils argumentals que la història narrada la n'allunyen.

La dependència d'aquesta relació amb Trintignant dona al director suficient joc perquè ens mantengui alerta

fins al final de la pel·lícula amb un mig somriure, còmplice de la incertesa que Truffaut maneja amb l'astúcia del bon coneixedor.

L'elegant blanc i negre no es perd en esteticismes que ens allunyin de l'interès de la pel·lícula.

Un digne final per a un dels més entusiastes deutors d'André Bazin.

L'equilibri entre allò cinematogràfic i allò literari gairebé sempre present en el treball de Truffaut i el respecte i l'elegància amb què fa prevaler sempre el cinema sobre el material literari en què es basen la majoria de pel·lícules, donen sovint una dimensió inclassificable al cinema de Truffaut.

Tavernier

Trenta anys després de participar a *La boulangère de Monceau*, primer "conte moral" de Rohmer, Tavernier aborda *Ley 627* que significa un punt d'inflexió en la seva filmografia. Potser és el moment en què el director francès fa una aturada i reflexiona sobre la seva carrera, plantejant-se el retrobament amb el gust pel cinema, el gust pel rodatge, les discussions teòriques sobre el cinema directe, la versemblança, el realisme, el documental.

Es replanteja des de la mecànica de la posada en escena al punt de vista de la narració, després, d'almenys, dotze llargmetratges, fet que ens dona una idea de l'origen cinèfil del director.

Tavernier s'enfronta al film amb l'esperit del principiant que ha recopilat totes les dades possibles sobre un tema i només li queda la terrible decisió de com encarar-lo.

Se sent inspirat mostrant a la societat un problema i una situació que obliga l'espectador a definir-se, descarta l'especulació, es distancia de la teoria. Tavernier es renova a ell mateix.

Tampoc no li desagrada agitar la consciència progressista acomodada en discussions sociològiques que ens allunyen de la realitat.

Tavernier, en aquesta pel·lícula, pareix sentir-se més a prop de la societat real, amb problemes i situacions autèntiques, fugir de concessions, i presentar un producte, menys deutor d'una rigorosa i eficient posada en escena, que ell domina, però potser una mica òbvia i massa previsible per als seus interessos.

La vitalitat que aconsegueix transmetre a la pel·lícula és la mateixa que

reclama per a ell mateix en els treballs posteriors.

Acostumat a desactivar artificis aliens, Tavernier sap que no només amb l'ús de la càmera en mà, la renúncia a planificar les seqüències o descartant el pla contraplà, s'aconsegueix la versemblança i el vigor necessari que la cinta necessita. La qualitat i el talent de narrador no es conforma amb facilitat i, a vegades, una lleugera i estilitzada concessió al públic o als personatges pot acabar per entelar la moral i la veritat del discurs.

Mirant la pel·lícula no se'ns pot escapar que Tavernier va reflexionar a fons sobre la seva condició de cineasta, i el seu paper dins la societat.

Inspecteur Lavardin

Un any després de *Poulet au vinaigre*, Chabrol roda aquesta segona aventura de Jean Lavardin —Jean Poiret—, un inspector que prové de la imaginació de Dominique Roulet, guionista de Chabrol de les aventures del seu personatge tant en el cinema com en el canal de televisió TF1.

El respecte —admiració— del cinema francès pel cinema negre americà és ben conegut, així com l'aspiració de molts dels seus cinèfils directors en aportar el seu granet d'arena al gènere, ja sigui fent una revisió actualitzada del *film noir* o desmarcant-se del mimetisme americà i alçant una veu pròpia en el territori més visitat per les cinematografies del tot el món.

El *Lavardin* de Chabrol s'endevina molt pròxim al director gràcies a una no

dissimulada preeminència del Chabrol director sobre el Chabrol guionista, cosa que li permet transgredir al seu gust algunes normes preestablertes en el gènere, que no són tot el fonamentals com algun sector de la crítica, pel que sembla, creia amb certa exageració.

La falta d'una ortodòxia en l'administració de justícia de *Lavardin* i la seva forma, un si és no és turística, de desenvolupar el seu treball, juntament amb un cert índex de violència no dissimulada ni justificada moralment, caracteritzen l'inspector que se'n surt sense miraments d'entre els personatges de províncies tan indispensables per al director.

El contrast, per tant, del nostre personatge amb els fils de la història així com la bellesa i el misteri dels personatges de la mare i la filla formen un plat del gust del director, que aconsegueix, no obstant això, crear el suspens necessari perquè la història avanci sense recórrer a artificis convencionals, més habituals en alguns dels col·legues directors.

La humanitat del personatge de Chabrol s'evidencia, tanmateix, sense l'ajut de detalls tendres ni carrinclons, molt en la línia del director.

"Le retour à la norme me paraît plus inquiétant que la folie". Veient la sèrie de treballs que Chabrol dedica a *Lavardin* i recordant el seu personatge de *le boucher* comprenem perfectament aquesta reflexió del membre de la *nouvelle vague* que més es va desplaçar a les províncies. Les presències de Poiret, Brialy, Lafont i de l'antic autor fetitxe d'André Delvaux, Jean Luc Bideau, ens convencen que Chabrol ho degué passar d'allò més bé durant el rodatge. ■